

Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε,

εκπροσωπώ την οργάνωση Διογένης Διάλογος Πολιτικής για τα Ναρκωτικά, καθώς επίσης και την Πλατφόρμα Οργανώσεων για τις Ψυχοδραστικές Ουσίες – μια σύμπραξη 7 οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών (Δίκτυο Ομοτίμων Χρηστών Ψυχοδραστικών Ουσιών, Διογένης, Θετική Φωνή, Κέντρο Ζωής, Προμηθέας, PRAKSIS & Steps).

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής για τη δυνατότητα που δίνει στις οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών να σχολιάσουν το εν λόγω πολύ νομοσχέδιο και να συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία ακρόασης των φορέων. Έχουμε εκφράσει σχετικό αίτημα στον Υπουργό Υγείας, κ. Ξανθό, για **θεσμοθετημένη και συστηματική συμμετοχή των οργανώσεων στο σχεδιασμό της εθνικής πολιτικής για τα ναρκωτικά, μέσω της συμμετοχής της Πλατφόρμας μας στην Εθνική Επιτροπή Σχεδιασμού και Συντονισμού για την Αντιμετώπιση των Ναρκωτικών. Είναι μια καλή ευκαιρία να υπάρξει αντίστοιχη πρόβλεψη στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο.**

Επειδή έχω λίγο χρόνο θα επικεντρωθώ κυρίως στο Άρθρο 91 παράγραφος 3 που αφορά τη λειτουργία των χώρων εποπτευόμενης χρήσης. Καλωσορίζουμε την πρωτοβουλία του Υπουργείου Υγείας να προχωρήσει σε θεσμοθέτηση του συγκεκριμένου μέτρου μείωσης της βλάβης που από το 2014 ήταν σε εκκρεμότητα μετά το κλείσιμο – λόγω ελλιπούς νομοθετικού πλαισίου- του πρώτου εποπτευόμενου χώρου χρήσης ‘Οδυσσέας’ που λειτούργησε από τον ΟΚΑΝΑ με επιτυχία για 10 μήνες.

Θα ήθελα να κάνω μερικές προτάσεις προς βελτίωση της συγκεκριμένης διάταξης, που θεωρούμε ότι θα συντελέσουν καθοριστικά στην μέγιστη αποτελεσματικότητα της συγκεκριμένης παρέμβασης και την απρόσκοπτη επίτευξη των θεμελιωδών της στόχων- τη μείωση δηλαδή των αρνητικών συνεπειών που συνδέονται με τη χρήση ουσιών και την προαγωγή της υγείας των χρηστών ψυχοδραστικών ουσιών, αλλά και τη μείωση της βλάβης για τις γειτονιές και την ευρύτερη κοινότητα. Ευελπιστούμε πως το Υπουργείο υγείας θα λάβει υπόψη του τις παρατηρήσεις μας.

Στην παράγραφο 3 αναφέρεται, λοιπόν, ως προϋπόθεση χρήσης των χώρων η εγγραφή εκ μέρους των χρηστών σε Μητρώο Καταγραφής των Ληπτών Υπηρεσιών. Στην αιτιολογική έκθεση γίνεται ειδική αναφορά στο μητρώο αλλά δεν αναφέρεται ποιος είναι ο σκοπός που εξυπηρετεί. Αυτή η προϋπόθεση μπορεί να αποτελέσει βασικό εμπόδιο προσέλευσης των χρηστών στους χώρους, δεδομένου ότι ένας μεγάλος πληθυσμός των χρηστών – η πλειοψηφία των ανθρώπων για τους οποίους είναι χρήσιμοι οι χώροι εποπτευόμενης χρήσης- δεν διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα ή έγγραφα ταυτοποίησης. Σε περίπτωση που αυτά ζητούνται για την καταγραφή, λοιπόν, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού-στόχου θα αποκλειστεί αυτομάτως. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να διασφαλίζεται η προστασία των προσωπικών δεδομένων των ληπτών των υπηρεσιών από τη διαβίβασή τους σε τρίτα πρόσωπα και να υπάρχει ευθυγράμμιση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων.

Επίσης η καταγραφή στο μητρώο περιγράφεται ως προϋπόθεση για να μη θεωρηθεί αξιόποινη πράξη η κατοχή και χρήση μέσα στους εποπτευόμενους χώρους. Αυτομάτως, λοιπόν, όσοι δεν καταγράφονται ή εξέρχονται του χώρου θα θεωρούνται παραβάτες του νόμου 4139/2013 περί ναρκωτικών. Αυτό το σημείο, χρειάζεται **επανεξέταση**, καθώς ο φόβος της εμπλοκής με τις αστυνομικές αρχές και της ενδεχόμενης δίωξης θα λειτουργήσει επίσης αποτρεπτικά για τη χρήση της υπηρεσίας.

Σε κάθε περίπτωση απαραίτητη είναι η **συνεργασία μεταξύ αστυνομικών και δημοτικών αρχών και λοιπών φορέων**, όχι με κατασταλτικό αλλά προστατευτικό προς τους χρήστες σκοπό, ώστε να μην έχουμε το φαινόμενο έξω από τους χώρους αυτούς να συλλαμβάνονται οι χρήστες εφόσον έξω από τους ΧΕΧ θα συνεχίσει να θεωρείται άδικη πράξη(ποινικό αδίκημα).

Ένα άλλο σημείο είναι η **συνεργασία του Υπουργείου με την τοπική αυτοδιοίκηση και τις οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών που έχουν σχετική εμπειρία στο χώρο των ψυχοδραστικών ουσιών.**

Οι δήμοι και οι περιφέρειες θα πρέπει να εμπλακούν στην λειτουργία των χώρων σε συνεργασία με το Υπουργείο και να προστεθούν νέο σημείο του άρθρου 22 για τους εποπτευόμενους χώρους. Αυτό θα βοηθήσει τη λειτουργία χώρων σε περισσότερες περιοχές και θα δώσει επιπλέον μια ώθηση στην ανάληψη πρωτοβουλιών από την τοπική αυτοδιοίκηση για ένα θέμα που το ζουν καθημερινά και που οι πολίτες τους καταλογίζουν ευθύνες.

Επίσης, προτείνουμε η λειτουργία των χώρων να μην περιορίζεται μόνο στους εγκεκριμένους από το Υπουργείο φορείς, αλλά να περιλαμβάνει και νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που προκύπτει από το καταστατικό συνάφεια με υπηρεσίες πρόληψης και μείωσης της βλάβης και τα οποία φυσικά θα πληρούν τα κριτήρια και τους όρους λειτουργίας που θα οριστούν.

Επίσης, ενώ το νομοσχέδιο με σαφήνεια ορίζει τι είναι οι πρακτικές μείωσης βλάβης και το πόσο ωφέλιμες είναι για την δημόσια υγεία και το κοινωνικό σύνολο, **υπενθυμίζουμε πως καμία τέτοια πρακτική, καμία τέτοια δομή δεν θα είναι πραγματιστική και αποτελεσματική αν δεν στελεχωθεί και από άτομα που προέρχονται από την κοινότητα, δηλαδή τους άμεσα θιγόμενους, τους ενεργούς και τους πρώην χρήστες ψυχοδραστικών ουσιών.** Υπάρχουν άνθρωποι από την κοινότητα με βιωματικό υπόβαθρο, θεωρητική συγκρότηση, κατάλληλα αναλυτικά εργαλεία και πάνω από όλα εμπειρία στην εργασία στο πεδίο. Δεν υπάρχουν καταλληλότεροι άνθρωποι για τέτοιου είδους δομές- κάτι που παραδείγματα πολλών Ευρωπαϊκών χωρών αποδεικνύουν συγκεκριμένα- όσο οι 'ομότιμοι'(peers)"

Θα ήθελα να τονίσω το εξής: για την προστασία τόσο των ανθρώπων που θα κάνουν χρήση του χώρου, αλλά και του προσωπικού που θα εργάζεται σε αυτόν, η τροπολογία θα πρέπει να ορίζει πως οι χώροι εποπτευόμενης χρήσης εξαιρούνται από τα άρθρα του νόμου 4139/2013 που αφορούν στην κατοχή ναρκωτικών για προσωπική χρήση, στη διάθεση του χώρου και στα υλικά ασφαλούς χρήσης. Η τροπολογία θα πρέπει να αναφέρει ρητώς: (α) πως η κατοχή και χρήση παράνομων ψυχοδραστικών ουσιών στους χώρους εποπτευόμενης χρήσης θα λαμβάνει χώρα χωρίς τον κίνδυνο σύλληψης/δίωξης των ωφελούμενων και (β) για τη διάθεση χώρου και μέσων ασφαλέστερης χρήσης στο πλαίσιο της λειτουργίας των χώρων εποπτευόμενης χρήσης δεν θα υπάρχει ο κίνδυνος της δίωξης των υπευθύνων και του προσωπικού.

Τέλος, αναφορικά με το άρθρο 144 παρ. 10 **θα θέλαμε να διαγραφεί το σημείο: «σε περίπτωση υποτροπής... η ιδιότητα του μέλους χάνεται», καθώς το θεωρούμε άκρως στιγματιστικό.** Η υποτροπή δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται σαν τιμωρία και να ερμηνεύεται σαν αποτυχία, αλλά σαν θεραπευτικό εργαλείο για τη συνέχιση της προσπάθειας των ανθρώπων αυτών. Η απρόσκοπτη επαγγελματική τους αποκατάσταση είναι καθοριστική για την επανένταξή τους.